

Samsun/Bafra Kent Merkezi ve Yakın Çevresi Rekreasyon Alanlarının Değerlendirilmesi

Ercan Gökkyer^{a*}, Melih Öztürk^b, Kemal Demir^c, Uğur Güler^d

^{a,b} Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Bartın.

^c Erciyes Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Kayseri.

^d Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Öz

Günlük hayatın yoğun temposu ve sosyo-ekonomik koşulların zorlukları insanların rekreasyon ihtiyacını arttırmaktadır. Bu sebeple, rekreasyon faaliyetleri, kişileri rahatlatması, üzerlerindeki baskıyı azaltması ve yenilenmeyi sağlaması açısından oldukça önemlidir. Dolayısıyla, rekreasyon alanlarının planlanması yapılırken, sürdürülebilir kullanım ve koruma esas alınmalıdır. Bu çalışmada, Samsun İli Bafra İlçesi şehir merkezi ve yakın çevresinde yer alan rekreasyon alanları, yeterlilik, koruma-kullanım dengesi açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırma alanında gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden faydalanılarak, rekreasyon alanları hakkında bilgi edinilmiştir. Bu yöntem kullanılarak, 100 örneklem üzerinden elde edilen veriler parametrik olmayan yüzde frekans testi ile analiz edilmiştir. Sonuç ve öneriler kısmında incelenen rekreasyon alanları için genel değerlendirme yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon alanları, Yeşil alanlar, sürdürülebilir planlama, koruma-kullanım dengesi, Bafra (Samsun).

Evaluation of Recreational Areas of Samsun/Bafra City Center and its Vicinity

Abstract

Hectic pace of daily life and the challenges of socio-economic conditions have increased the recreational needs of people. Therefore, recreational activities are significant for relaxation, decompression and regeneration of people. Consequently, during the planning of the recreational areas, sustainable usage and conservation should be considered. In this study, the recreational areas in Bafra, a city of Samsun Province, and in its vicinity were evaluated in terms of efficiency and usage-conservation balance. Furthermore, information about recreational areas gathered using observation of the authors and semi-structured interviews. Eventually, data based on the sample of 100 people were analyzed using non-parametric percentage frequency test. In conclusion part suggestions about the recreational areas were presented.

Keywords: Recreational areas, green spaces, sustainable planning, protection-usage balance, Bafra (Samsun).

GİRİŞ

Rekreasyon, fiziksel ve zihinsel açılardan kişinin yeniden canlanmasını sağlayan, mümkün olduğu kadar serbest vakitler içerisinde ve kişinin kendi istekleri doğrultusunda gerçekleştirdiği maddi ve manevi faaliyetler bütünüdür. Bu faaliyetler, kişinin sosyal, ekonomik ve kültürel çevresiyle ilişkilerine bağlı olarak şekillenmektedir. Rekreasyon birçok aktiviteyi içermektedir. Bir aktivite aynı zamanda iş olarak tanımlanırken bir yandan da rekreasyonel faaliyet olarak değerlendirilebilmektedir. Faaliyetler düzenlenmiş ya da düzenlenmemiş iç ve dış mekanlarda yapılabileceği gibi ferdi ya da organize olmuş gruplar halinde yapılabilir. Rekreasyonel faaliyetler kişilerin boş zamanları içinde yapılan faaliyetlerdir. Bu açıdan kişilerin boş zamanının planlanması ve yönetimi, aktif ve pasif faaliyetlere katılma konusunda önemli katkı sağlayacaktır (Güleç 1989; Karaküçük, 1999; Lesley and Hall, 2001; Torkildsen, 2005).

Şehirleşmenin hızla gelişmesi ve yoğunlaşması, çevre sorunlarının yanı sıra bazı maddi ve manevi sorunları da ortaya çıkarmıştır. Bunların ortaya çıkışı, insanların rekreasyona olan ihtiyacını arttırmış, rekreasyon sadece bir istek olmakla kalmayıp, ihtiyaç haline almıştır. İnsanların rekreasyonel istek ve ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri faaliyet alanlarının tesisi, sağlıklı şehirleşmenin ana unsurlarındandır. Böylece, son yıllarda planlı ve sürdürülebilir şehirlerin oluşturulmasında rekreasyon gereksinimlerinin esas alınması zorunlu hale gelmiştir. Neticede, şehirlerde öncelikle azalan yeşil alanların yeniden canlandırılması ve bunların nitelikli rekreasyon alanları halinde toplum hayatına kazandırılması çalışmaları başlamıştır.

Rekreasyon kavramı, anlam, içerik, kapsam yönünden birbirinden farklı özellikler arz etmektedir. Bununla birlikte, rekreasyonun birçok araştırmacı tarafından üzerinde uzlaşıldığı ortak bazı temel prensiplerinden bahsetmek mümkündür. Bu ortak prensipler, rekreasyonu benzer içerikli diğer faaliyetlerden ayıran özelliklerdir. Bu çerçevede, Baştemur (2009) tarafından ifade edilen rekreasyon faaliyetlerinin temel özelliklerini şunlar oluşturmaktadır:

- Gönüllülük esası: Faaliyetlerin seçimi serbest olmalıdır. Devam ve iştirak zorunluluğu olmamalıdır. Boş zaman ve kişisel gelişim esası: Mümkün olduğunca boş ve serbest zaman dilimlerinde gerçekleştirilir. Rekreasyonel faaliyetlerin katılımcıya kişisel ve toplumsal gelişim kazandırması beklenir.
- Değerler ve tercih esası: Rekreasyon, toplumun geleneklerine, törelerine, ahlaki ve manevi değerlerine uygun olmalı ve sosyal değerlere ters düşmemelidir. Rekreasyona yönelik, bir faaliyet yapılırken, ikinci veya daha fazla faaliyetlere de ilgi duyma veya gerçekleştirme imkânı sunar.
- Sorumluluklar ve tecrübe esası: Rekreasyon etkinlikleri, rekreasyonistler tarafından gerçekleştirilir. Rekreasyon eylemi, planlı veya plansız, beceri sahibi kişilerle veya beceri sahibi olmayan kişilerle ya da organize veya organize olmamış

mekanlarda yapılabilmektedir. Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir tecrübedir.

- Rekreasyon imkanlarına sahip olmayan veya elde ettiği imkanları verimli kullanamayan kişiler ile rekreasyona yönelik imkanlara yeterince sahip ve bu imkanları değerlendirebilen kişiler arasında gerek sağlık yönünden gerekse çevreye ve yasalara karşı davranış yönünde belirgin farklar görülür. Şöyle ki; anlık dahi olsa insan üzerindeki gerginliğin azaltılmasında ve enerji birikiminin önlenmesinde, rekreasyon faaliyetleri olumlu rol teşkil ederler. Kişinin faaliyetleri daha iyi organize edildiğinden dolayı zamanın etkin ve verimli geçirilmesi sağlanmış olur. Neticede, kişinin davranışları olgunlaşır ve olumlu yönde seyreder (Güleç, 1989; Balcı ve İlhan, 2006). Koç ve Şahin (1999)'e göre; rekreasyon faaliyetlerinin insan üzerinde oluşturabileceği başlıca fiziksel, ruhsal, kültürel, sosyal ve benzeri olumlu işlevleri olduğunu belirtmektedir. Bu işlevler;

1) Kişisel sağlığı ve toplumsal sağlığı düzeltir.

- *Fiziksel Sağlık:* Spor faaliyetleri ve açık havada yapılan serbest hareket imkanları kas gelişimine katkı sağlar. Sinirsel gerginlikler giderilir. Sportif etkinlikler ve açık havada serbest hareket olanağı kasları geliştirir. Organların düzenli şekilde çalışmasını sağlar, sinirlerdeki gerginlikler gider.
- *Ruhsal Sağlık:* Çevredeki zamansal ve mekânsal değişimler, doğal ve kırsal alanlar ruhsal gerginlikleri giderir, insanın iç huzuruna katkı sağlar.
- *Moral Sağlık:* İyi düzenlenmiş rekreasyonel etkinlikler sayesinde insan karakterinin gelişmesi teşvik edilir, olumsuz davranışlar önlenebilir, kişi ve toplumun morali yükselir.

2) Entelektüel yaşamı geliştirir. Rekreasyon sayesinde yeni fikirlerin gelişmesi, bir kişinin gerçek varlığını bulması, hayat görüşünün genişletilmesi sağlanır.

3) Kültür düzeyini arttırır. Oyunlar ve geziler ile insanların deneyim kazanması ve yeni şeyler öğrenmesi mümkün olmaktadır. Güzel sanatlar ile ilgili rekreasyon etkinlikleri ve birçok spor dalı aynı zamanda öğretici, düşündürücü ve geliştirici yönleri ile insanlara katkı sağlar.

4) Rekreasyon, insanı zaman tasarrufuna teşvik eder, çalışma verimini yükseltir.

5) Sosyal yaşamı düzenler. Rekreasyon etkinlikleri ile kişilerin ve grupların bir araya gelmesi ile sosyal ilişkiler kurulmasını sağlar, dayanışma ve yardımlaşmayı geliştirir.

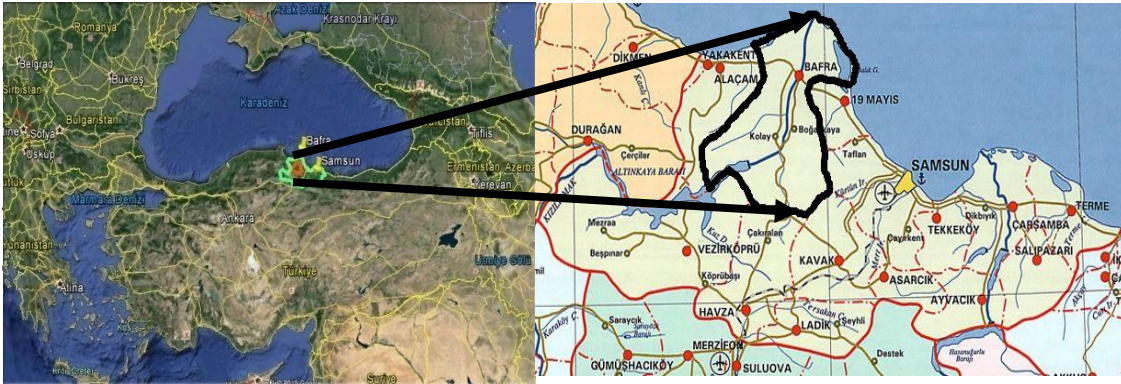
6) Uluslararası ilişkileri geliştirir.

Rekreasyon doğal ve kırsal çevrenin tanınması, çevre eğitimi konusunda önemli katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda rekreasyonel faaliyetlerin doğal ve kırsal alanlardaki kaynaklar üzerinde olumsuz etkisi de olabilmektedir. Bu alanlardaki faaliyetlerin planlı bir şekilde geliştirilmesi sürdürülebilirlik açısından önem arz etmektedir (Karaküçük, 1999; Koçak ve Balcı, 2010).

Bu çalışmada Samsun ili Bafra ilçesinin sahip olduğu rekreasyon alanlarının değerlendirilmesi amacıyla, kullanıcı tercihleri, alanların kullanım biçimleri ve yeterlilikleri ile rekreasyonel alanların korunması, geliştirilmesi ve arttırılmasına yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın materyalini, Orta Karadeniz Bölgesi'nde Samsun İli sınırları içinde yer alan Bafra İlçesi mücavir alan sınırları oluşturmaktadır. Bafra Kenti Türkiye'nin kuzey kesiminde Orta Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ve kent merkezi denizden 20 km içeride bulunan bir kıyı yerleşimidir. Bafra kentinin batısında Alaçam, Yakakent İlçeleri ve Sinop İli, doğusunda Samsun Merkez İlçe ve Ondokuzmayıs İlçesi, kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Kavak, Vezirköprü ve Havza İlçeleri yer almaktadır. Kent merkezinde denizden ortalama yükseklik 20 m'dir. Bafra kentinin yüz ölçümü 175.000 ha kaplamaktadır. Bafra ilçesinin bölge ve Türkiye'deki konumu Resim 1'de gösterilmiştir.

Resim 1. Araştırma alanının konumu

Çalışmanın Kapsamı

Rekreasyon alanları ile ilgili olarak Bafra kentinde yaşayan yerel halkın görüşlerinin değerlendirildiği bu çalışmada; yerel halkın demografik özellikleri ile rekreasyon alanlarının özellikleri hakkındaki düşünceleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmada Bafra'da yaşayan yerel halkın, rekreasyon alanları üzerindeki görüşlerinin belirlenmesi hedeflendiğinden nitel araştırma tekniklerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu görüşleri belirleyebilmek için rekreasyon alanlarının

değerlendirilmesi amacıyla daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek ve uzman görüşleri alınarak bir form geliştirilmiştir.

Görüşme tekniği, araştırma amacına uygun olarak hazırlanan soruların, görüşüne ihtiyaç duyulan kişi(ler) araştırmacı tarafından sorularak cevap alınması sürecidir (Ural ve Kılıç, 2013). Nitel araştırmanın bir türü olarak olgubilim (fenomenoloji) içinde yer alan, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği insanların çevresinde bulunan farkında olduğu ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığı olguları araştırmayı amaçlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Önceden hazırlanmış görüşme taslağına bağlı olarak sürdürülen yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, araştırmacıya daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi elde edebilme olanağı sağlamaktadır. Bu çalışmada alanda yapılacak görüşme sayısı 100 olarak belirlenmiştir. Görüşmeler Mart-Kasım ayları arasında (2015) uygulanmış, elde edilen veriler yüzde frekans testi ve parametrik olmayan diğer farklılık ile ilişki testleriyle analiz edilmiştir.

Veri Toplama Yöntemi

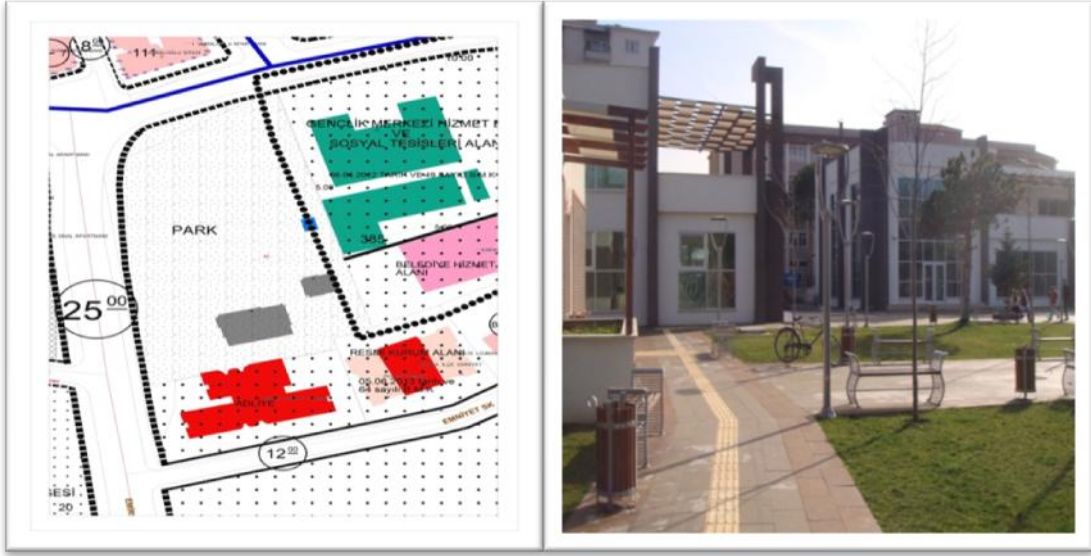
Hazırlanan görüşme formu iki bölüm olarak oluşturulmuştur. Birinci bölümde, demografik özellikleri belirleyebilmek adına dört soruya (cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu), sonraki bölümde ise ulusal literatürde bulunan konuyla ilgili diğer çalışmalardan yararlanılarak geliştirilen toplam 6 soruya yer verilmiştir. Verilerin analizi elde edilen veriler SPSS 23 for Windows paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında değerlendirilecek rekreasyon alanları: Alparslan Türkeş Parkı, Adnan Menderes Parkı, Ali Kale Turistik Tesisleri, Büyük Park, Bafra Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, İkiztepe Höyüğü, Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti olarak belirlenmiştir.

Alparslan Türkeş Parkı

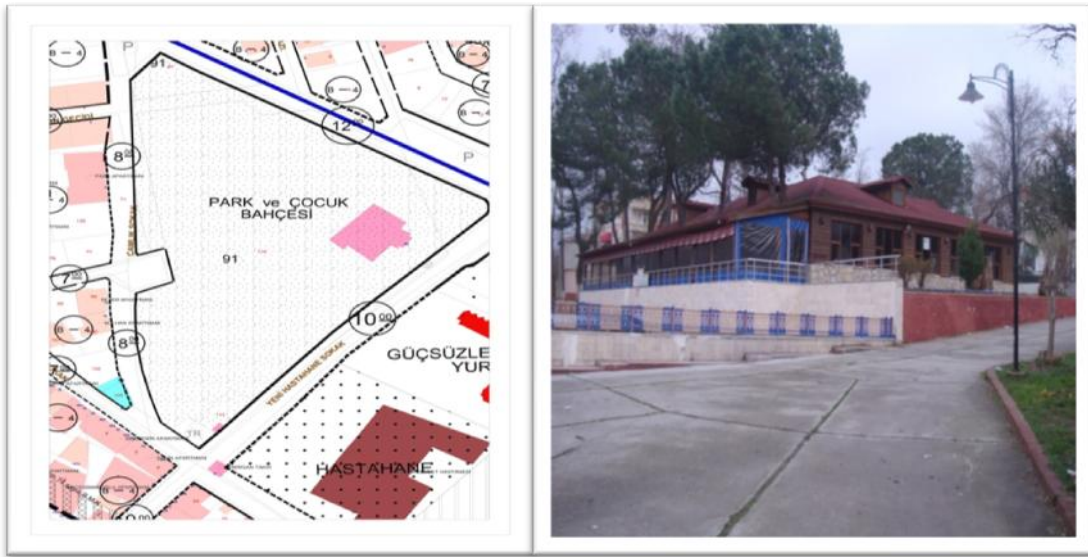
Alparslan Türkeş Parkı kent merkezinin kuzeyinde Emirefendi Mahallesi sınırları içinde bulunmaktadır. Alana Atatürk Bulvarı ve Emniyet Sokak'tan ulaşılmaktadır Resim 2). Alana ulaşım araç yolu ve yaya girişleri farklı noktalardan yapılmaktadır. Alanın içerisinde 70 adet bank, 1 adet çeşme, 1 adet spor aleti, 2 adet çocuk parkı, 1 adet 18 araçlık otopark, 1 adet restoran ve tuvalet bulunmaktadır. Alanda çöp kovası, led aydınlatma elemanları, saat ve tabelalar da bulunmaktadır. Alanda düz ve düze yakın küçük kaya bahçeleri ile çim bordür alanları bulunmaktadır.

Resim 2. Alparslan Türkeş Parkı

Adnan Menderes Parkı

Kent merkezinin doğusunda İshaklı Mahallesi'nde bulunan bu alana ulaşım Gençlik Caddesi, Yeni Hastane Caddesi ve Çamlık Sokak'tan sağlanmaktadır. Bu alan 14.532 m² yüzölçümüne sahiptir. Bu alan eskiden koruluk olarak kullanılırken 1984-1985 yılları arasında park haline çevrilmiştir. Alan içerisinde restoran, havuz, tuvalet, çocuk oyun alanı, spor egzersiz aletleri ve oturma alanları mevcuttur (Resim 3).

Resim 3. Adnan Menderes Parkı

Ali Kale Turistik Tesisleri

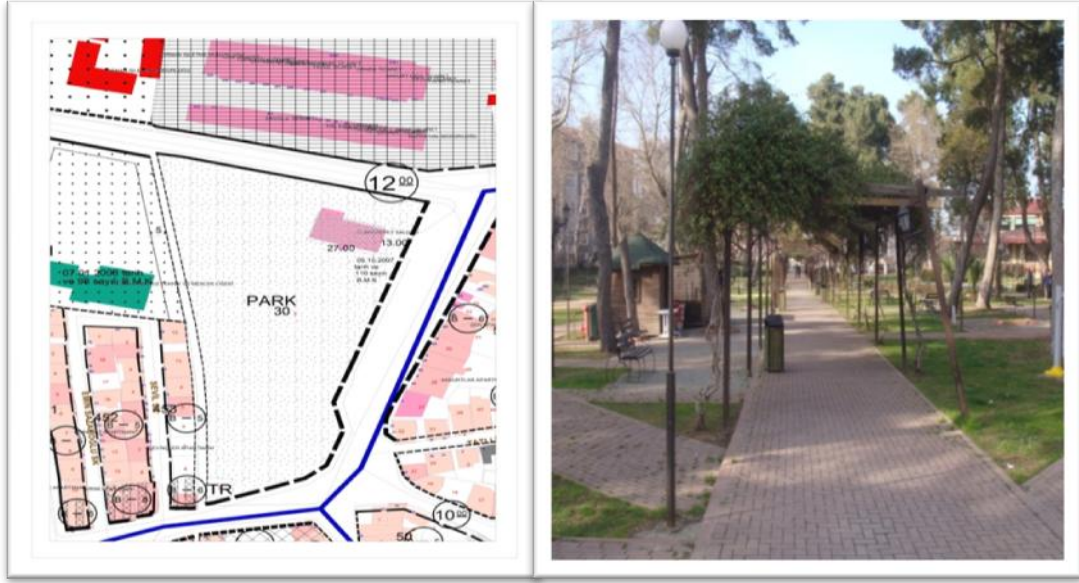
Kent merkezinin güneybatısında Fatih Mahallesi'nde bulunmaktadır. Bu alana ulaşım Kale Sokak ve Turistik Sokak'tan yapılmaktadır. Bu alan 101744,83 m² yüzölçümüne sahiptir. Bu alanın kapasitesi 1000-1500 kişidir. Yaz döneminde hizmet vermektedir. İçerisinde yarı olimpik yüzme havuzu ve küçük çocuklar için yüzme havuzu mevcuttur (Resim 4). Ayrıca küçük çaplı 4 otel ve 3 motel içermektedir. Bu alanın bitişiğinde bulunan çamlık ise 1000 kişi kapasiteli piknik alanıdır.

Resim 4. Ali Kale turistik tesisleri

Büyük Park

Kent merkezinin kuzey kesiminde bulunan park alanına Ali Kale Caddesi ve Fabrika Sokak'ından ulaşılmaktadır. Bu alan Çilhane Mahallesi'nde bulunmaktadır. Park alanı 13042,21 m² yüzölçümüne sahiptir (Resim 5). Bu alan eskiden Ermeni Mezarlığı olarak kullanılırken definlerin taşınmasının ardından park alanı haline getirilmiştir. 100 yıllık bir geçmişe sahip olan bu park, 2005 yılında yeniden düzenlenmiştir. Alanda 22 adet oturma grubu, 1 tuvalet, 1 restoran, 1 spor alanı ve çocuk oyun grubu yer almaktadır.

Resim 5. Büyük Park

Bafra Arkeolojik ve Etnografya Müzesi

Kent merkezinin kuzeybatısında Büyük Camii Mahallesi'nde, Gazipaşa Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Bahçe içerisindeki üç katlı kâgir yapı, röleve ve restorasyon uygulamalarının ardından "Bafra Arkeoloji ve Etnografya Müzesi" olarak 2011 yılında hizmete açılmıştır. Müzede çeşitli dönemlere ait arkeolojik objeler sergilenmektedir (Resim 6).

Resim 6. Bafra Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

İkiztepe Höyüğü

Bu alan kent merkezine 7 km uzaklıkta olup, ilçe merkezinin batı tarafında kalmaktadır. Alana ulaşım D-010 karayolundan sağlanmaktadır. İkiztepe olarak adlandırılmasına karşın 4 yükseltiden oluşan alanda gerçekleştirilen kazılar sonucunda eski dönemlere ait çeşitli figürler bulunmuştur. Ayrıca alanda kral mezarları da bulunmaktadır (Resim 7).

Resim 7. İkiztepe höyüğü

Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti

Kent merkezinin kuzey kesiminde bulunan bu alan Doğanca Köyü'ndedir. İçerisinde irili ufaklı birçok göl bulunmaktadır. Burada bir ziyaretçi merkezi, iki adet kuş gözlem evi ve yönetim merkezi binası bulunmaktadır. Bu alan 1971 yılında İran'ın Ramsar şehrinde imzalanan sulak alanların korunması anlaşmasına göre Ramsar Alanı ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır (Resim 8).

Resim 8. Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti

Görüşme Sonuçları

Rekreasyon alanlarının değerlendirilmesi amacıyla 100 kişi ile bire bir görüşme yapılmıştır. Görüşme sonuçlarından demografik özelliklere ilişkin veriler tablo 2'de gösterilmiştir. Buna göre; görüşmeye katılanların % 62'si erkektir. Görüşme yapılan kişiler içinde evli olanlar %72 oranında olup, lisans düzeyinde eğitim almış olanlar%37 ile ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 2: Ankete katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları (n=100)

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	38	38
	Erkek	62	62
Yaş	18-22 yaş	11	11
	23-27 yaş	24	24
	28-32 yaş	23	23
	33-37 yaş	17	17
	38-42 yaş	8	8
	43 ve üzeri yaş	17	17
Medeni durum	Evli	72	72
	Bekar	28	28
Eğitim düzeyi	Ortaöğretim	24	24
	Lise	29	29
	Lisans	37	37
	Lisansüstü	10	10

Çalışmaya ilişkin sorulan sorular ve alınan cevaplar

Boş zamanlarınızda nerelere gitmek hoşunuza gider sorusuna, %17'lik kesim park alanları yanıtını vermişlerdir. Sırasıyla piknik alanları (%16), Bafra Müzesi (%12) ve Kuş Cenneti (%12) tercihlerin ilk üç maddesini oluşturmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Ankete katılanların tercih ettikleri alanlara göre dağılımı

Rekreasyon alan tercihleri	Kadın	Erkek	%
Park alanları	9	8	17
Kızılırmak Deltası	4	7	11
Piknik alanları	5	11	16
Bafra Müzesi	7	5	12
Kolay Barajı ve çevresi	-	5	5
İkiztepe Höyüğü	3	4	7
Kuş Cenneti	3	9	12
Stadyum ve spor alanları	4	6	10
Diğer	3	7	10

Tablo 4. Ankete Katılanların Tercih Ettikleri Alanları Seçmesinde Etkili Olan Faktörlere Göre Dağılımı

Alan seçiminde etkili olan faktörler	Kadın	Erkek	%
Güvenilir olması	13	17	30
Geçiş güzergâhı üzerinde bulunması	5	9	14
Bitkisel düzenlemelerden dolayı	3	8	11
Oyun ve spor alanlarının bulunması	6	10	16
Yeterli sayıda oturma elemanlarının bulunması	-	7	7
Yeme-içme, wc gibi ihtiyaçlara cevap vermesi	7	10	17
Diğer	4	1	5

Tablo 4'e göre, alan seçiminde etkili faktörler sorusuna, 'güvenilir olması', 'ihtiyaçları giderecek yeme-içme, WC gibi alanların olması' ile 'oyun ve spor alanlarının olması' rekreasyon alanlarının tercih edilme nedenleri arasında ilk üç sırada yer almaktadır.

"Rekreasyon alanlarında bulunması gerekenler nelerdir?" sorusuna %17 spor aletleri, %16 'yürüyüş alanları ve %12 ile 'çocuk oyun grupları' olması gerekliliği belirtilmiştir. Soruya ilişkin cevaplar ve yüzde dağılımları Tablo'5'de verilmiştir.

Tablo 5. Rekreasyon Alanlarında Bulunması Gereken İmkanlar

Rekreasyon alanlarda bulunması gerekenler	Kadın	Erkek	%
Spor aletleri	9	8	17
Kafeterya	4	7	11
Yürüyüş alanları	5	11	16
Piknik alanları	7	5	12
Seyir alanları	-	5	5
Olta balıkçılığı alanları	3	4	7
Çocuk oyun grupları	3	9	12
Kamp alanları	4	6	10
Diğer	3	7	10

Rekreasyon alanlarına ulaşım tercihleri sorusunun cevap ve yüzde dağılımları Tablo 6'da verilmiştir. % 29 ile 'toplum taşıma araçları' en yüksek yüzdeye sahiptir.

Tablo 6. Rekreasyon Alanlarına Ulaşım Tercihleri

Rekreasyon alanlarına ulaşım tercihleri	Kadın	Erkek	%
Yürüyerek	5	11	16
Toplu taşıma aracıyla	16	13	29
Bisiklet	3	9	12
Kendi aracım	7	19	26
Taksi ile	6	8	14
Hepsi	1	2	3

Tablo 7'de rekreasyon alanlarında olması gereken aktiviteler konusunda; %17 ile 2 parkta aktiviteler yetersiz cevabı en yüksek yüzde iken, %5 ile 'özürülüler için olanak yok' cevabı son sırada yer almıştır.

Tablo 7. Ankete Katılanların Rekreasyon Alanlarında Yetersiz veya Eksik Buldukları Hususlara Göre Dağılımı

Rekreasyon alanlarında yetersiz veya eksik olan unsurlar	Kadın	Erkek	%
Parkta aktiviteler yetersiz	9	8	17
Yeşil alan yetersiz	4	7	11
Oyun ve spor alanı yetersiz	5	11	16
Bisiklet ve koşu yolu yok	7	5	12
Özürllüler için olanak yok	-	5	5
Geniş çim alanları yok	3	4	7
Gıda kontrolü yok	3	9	12
Bilgi verici levhalar yok	4	6	10
Park güvensiz ve kontrolsüz	3	7	10
Çöp kutusu, bank ve aydınlatma yetersiz	-	-	-
Diğer	-	-	-

Rekreasyon alanlarında farklı birçok faaliyetler yapılabilmektedir. Ortam koşulları ile kişi tercihleri arasında kalan bu faaliyetler, psikolojik olarak insanların rahatlamasına olanak sağlamaktadırlar. Tablo 8'de verilen cevaplara göre %17 ile 'bankta oturup çevreyi izlemek' en yüksek tercih edilen faaliyet olmuştur. %5 ile 'Çimlere uzanma' cevabı ise son tercih edilen faaliyettir.

Tablo 8. Rekreasyon Alanlarında Yapılan Faaliyetler

Rekreasyon alanlarında yapılan faaliyetler	Kadın	Erkek	%
Bankta oturmak ve çevreyi izlemek	9	8	17
Yürüyüş ve koşu yapmak	4	7	11
Gazete-Kitap okumak	5	11	16
Yeni insanlarla tanışmak	7	5	12
Çimlere uzanmak	-	5	5
Bir şeyler yemek içmek	3	4	7
Tarihi eserleri görmek	3	9	12
Diğer...	4	6	10

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünyada rekreasyonel planlama çalışmalarında olduğu gibi Türkiye’de de planlamalar yapılmadan önce doğal ve kültürel özellikler belirlenerek, uygun alantespitleri yapılmaktadır. Bunu takip eden süreçte alanların koruma-kullanma dengesi içerisinde geliştirilmesine ve artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışma ile Bafra kent merkezi ve yakın çevresinde rekreasyon alanlarının geliştirilmesinde doğal ve kültürel özelliklerin belirlenmesinin gerekliliği ve kullanıcı tercihlerinin önemi ortaya konulmuştur.

Bafra kent merkezi ve yakın çevresi rekreasyonel kaynak değerleri açısından değerlendirilecek olursa, çeşitli rekreasyon etkinliklerinin gelişmesine olanak sağlayacak kaynak değerlerine sahiptir. Bu kaynaklar kentsel nüfusun rekreasyonel gereksinimlerini karşılaması açısından da oldukça önemlidir. Bu rekreasyonel kaynaklar kent nüfusunun rekreasyon gereksinimini en iyi şekilde karşılayacak biçimde değerlendirilmelidir. Bu çalışma ile rekreasyon alanlarının planlama ve tasarımında kullanıcı tercihlerinin önemi vurgulanmıştır. Çalışma kapsamında incelenen rekreasyon alanlarına ilişkin çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Araştırma Kapsamında İncelenen Alanların Değerlendirilmesi

Rekreasyon alanlarına ilişkin mevcut sorunlar ve gelecekteki olası sorunlar belirlenerek önerilerde bulunulmuştur.

Alparslan Türkeş Parkı

Dinlenme ve eğlenme için kullanılan alanlar arasındadır. Alanda yapılabilecek rekreasyonel faaliyetler belirlenmiştir. Bu faaliyetler fotoğrafçılık, dinlenme, çocuk oyun ve eğlence faaliyetleri olarak ön plana çıkmıştır.

Parkın çevresinde kentsel alanların artmasına bağlı olarak kullanım yoğunluğu sürekli olarak artmaktadır. Bu nedenle alandaki altyapı tesisleri artırılarak kullanıcı ihtiyaçları karşılanmalıdır. Alanın korunması ve kullanıcıların güvenliği için güvenlik birimi oluşturulmalıdır. Parkın içinde su ögesi oluşturularak görsel kalite ve estetik görünüş artırılmalıdır.

Adnan Menderes Parkı

Dinlenme ve eğlenme amaçlı kullanılmaktadır. Alanda yapılabilecek rekreasyonel faaliyetler; fotoğrafçılık, çocuk oyun etkinliği, piknik, spor olarak ön plana çıkmıştır.

Alan içinde bilgilendirme panoları eksikliği giderilmelidir. Altyapı tesisleri artırılmalıdır. Alan içindeki ağaçların bakım ve budamaları yapılarak estetik kalite artırılmalıdır.

Ali Kale Turistik Tesisleri

Bu alan dinlenme, eğlenme ve keşif alanı olarak kullanılmaktadır. Bu özelliklere göre alanda yapılacak faaliyetler; fotoğrafçılık, konaklama, yüzme, çocuk oyun etkinlikleri, gezinti ve bitki tanıma, piknik, yürüyüş ve spordur.

Alanda su ögesi bulunmaktadır. Piknik alanında ağaçlandırma yapılmalı, yürüyüş ve bisiklet yolları arttırılmalıdır.

Büyük Park

Bu alan dinlenme ve eğlenme için kullanılmaktadır. Bu özelliğe göre alanda yapılacak rekreasyonel faaliyetler; fotoğrafçılık, çocuk oyun etkinliği, eğlence ve spor olarak ön plana çıkmaktadır. Alanda bakım eksikliği gözlenmiştir. Alanda altyapı hizmetleri yetersiz olup güvenlik sorunu vardır. Ağaçlık alanlarda bakım ve budama çalışmaları yapılmalıdır.

Bafra Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Alan dinlenme ve keşif amaçlı kullanılmaktadır. Bu özelliklere göre alanda yapılacak faaliyetler; fotoğrafçılık, gezinti ve dinlenmedir.

Alanda güvenlik görevlisi bulunmaktadır. Ulaşım kolaylığı sağlanmalıdır. Ağaçlandırma yapılarak gölgeli alanlar oluşturulmalıdır.

İkiztepe Höyüğü

Arkeolojik özelliğe sahip bu alan; çeşitli sergi ve etkinlikler, fotoğraf çekme, gezintiamaçlı olarak kullanılmaktadır.

Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti

Dinlenme, gezinti ve eğlence alanı olarak kullanılmaktadır. Alanın özelliklerine göre belirlenen faaliyetler; fotoğraf çekme, dinlenme, kuş gözlemciliği ve doğal yaşamı tanıma ve tanıtmadır. Alana ulaşım olanakları geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Balcı, V. ve İlhan, A. (2006). Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerini Belirlenmesi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Ankara.
- Baştemur, C. (2009). Likya Yolu ve Çevresinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış), AÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güleç, S. (1989). Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi, KTÜ Basımevi, Ders Teksirleri Serisi 29, Trabzon.
- Karaküçük, S. (1999). Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, Gazi Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.
- Koç, N. ve Şahin, S. (1999). Kırsal Peyzaj Planlaması, AÜ Ziraat Fakültesi Yayını, Yayın No: 1509, Ankara.
- Koçak, F., Balcı, V. (2010). Doğada Yapılan Sportif Etkinliklerde Çevresel Sürdürülebilirlik, Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi 2(2), 213-222, Ankara.
- Lesley, R. and Hall, D. (2001). Rural Tourism and Recreation: Principles to Practice, CABI publishing, New York, USA.
- Torkildsen, G. (2005). Leisure and Recreation Management. Psychology Press, New York, USA.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013). Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık: Ankara.